

NOVINKY z vědeckého života meziuniverzitních projektových týmů

Přírodě blízká opatření v krajině řeší povodně i sucho zároveň IEEP

Obcí a měst v České republice se v posledních letech citelně dotýkají sucho i povodně po přívalových deštích. Tyto extrémní jsou důsledkem historických změn v krajině a jdou ruku v ruce se změnou srážek v důsledku klimatické změny. Pokud chceme negativní dopady sucha a povodní zmírnit, je nutné kromě řady jiných věcí i přehodnotit přístupy prosazované v minulosti a vrátit vodě část prostoru, který jsme jí vzali. Často prosazovaná technická protipovodňová řešení (nové přehradby) nezaručí stoprocentní ochranu. Dlouhodobě upozorňujeme na to, abychom se nesoustředili jen na tyto velkolepé stavby, nepřeceňovali jejich vliv a kombinovali je i s dalšími opatřeními v krajině.

Sucho a povodně jsou důsledkem změn v krajině

Za tímto účelem se tým IEEP dlouhodobě zabývá vědeckým pohledem na tato tzv. přírodě-blízká opatření a podporou jejich zavádění do praxe. Jedná se o drobná opatření v krajině - tůňe, mokřady, suché poldry, meze, průlehy, remízky, zatravnění a další. Jejich primárním účelem je, aby voda, která spadne v podobě srážek, všechna rychle neodtekla, ale zpomalil se její odtok nebo jí bylo umožněno se vsáknout nebo odpařit. V krajině tato opatření přináší také výrazné snížení erozních splachů z půdy, podporují biodiverzitu a mohou také např. sloužit jako místo pro trávení volného času. Kromě snižování negativních důsledků povodní i sucha tak mají řadu dalších pozitivních vlivů.

Přírodě-blízká opatření mají přínosy i nad rámec sucha a povodní

V současné době se ekonomicko-institucionální aspekty přírodě-blízkých opatření zabýváme např. v rámci česko-německého projektu STRIMA II a v rámci multioborového projektu TAČR Voda ve Městě. V projektu GAČR jsme také upozorňovali na současné institucionální bariéry při realizaci těchto opatření. Z výzkumu vyplynulo, že vlastníci pozemků při jejich stavbě často narážejí na byrokratické překážky a řadu neopodstatněných poplatků, které často odporují současným strategiím a dotačním programům na boj se suchem.

Legislativní a byrokratické požadavky často nekorespondují se státními strategiemi

Lenka Slavíková a Marek Hekrlé

IREAS již dva roky společně s českými a slovenskými partnery realizuje projekt BESKYDY (Obnova Biodiverzity a ekosystémových služeb klimatickou změnou ohrožených lesů regionu Beskyd). Projekt má za cíl ochranu biodiverzity přeshraničního území prostřednictvím spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného řízení přírodně

významných území. Projekt je financovaný z programu INTERREG V-A SK-CZ. Zjišťovali jsme, jak lokální aktéři vnímají rizika spojená s klimatickou změnou a i na základě jejich odpovědí dokončujeme plán adaptace lesů Beskyd na klimatickou změnu. Dalšími výstupy projektu jsou web-mapová aplikace a pilotní projekt přeměny lesa. Věříme, že se nám v září podaří zorganizovat přeshraniční seminář, na kterém budou přímo v regionu představeny tyto hlavní výstupy projektu. Více o projektu, jeho výstupech a aktuálních informacích o plánovaném semináři najdete na webu www.ireas.cz/cs/projekty/52/.

Martin Špaček

Zpráva pro klíčové aktéry

**Platforma
pro zelenou
a modrou
infrastrukturu**

Zelená a modrá infrastruktura se stává klíčovým slovem pro změny v zastavitelném území i ve volné krajině. Aby však byl při její realizaci naplno využit její potenciál, je nutná spolupráce napříč obory. Za tímto účelem jsme založili Platformu pro zelenou a modrou infrastrukturu.

[Platforma](#) je postavena na tematicky zaměřených multioborových setkáváních zástupců z řad výzkumníků, aplikační sféry, samosprávy, státní správy i neziskového sektoru. Výsledkem aktuálních diskutovaných témat jsou Zprávy pro klíčové aktéry (ve formě tzv. policy brief nebo otevřených dopisů). Jejich účelem je poskytnout praktická doporučení, zvýšit povědomí o daných tématech napříč společnostmi, případně reagovat na aktuální dění.

Historicky první Zpráva pro klíčové aktéry byla vydána v červnu 2020 a zaměřuje se na oblast výsadby zeleně v městském prostředí i krajině. Upozorňuje na klíčové bariéry a východiska k jejich snížení, ale i na potřebu sázet stromy smysluplně, popularizovat jejich přínosy, zajišťovat následnou péči i důležitost kombinovat stromy s ostatní zelenou, modrou a šedou infrastrukturou. Zpráva *Sázení stromů ve městě a v krajině - výsadbou to nekončí* je dostupná na webu www.ieep.cz.

Jan Macháč a Marek Hekrlé

NOVÝ WEB

IREAS má nové webové stránky. Navštívit je můžete na adrese www.ireas.cz.

MEDIÁLNÍ ÚSPĚCHY

L. Slavíková byla oslovena britskou rozhlasovou stanicí BBC a posléze i Českým rozhlasem. Jako expertka hovořila o zadržování vody v krajině a přírodě blízkých opatřeních.

NOVÉ ČLÁNKY

IEEP J. Macháč, M. Hekrlé a J. Brabec prezentovali svůj článek v rámci konference Smart cities symposium 2020. Článek nese název *Cultural ecosystem services and public preferences: How to integrate them effectively into Smart City planning?*

Článek *Approaches to state flood recovery funding in Visegrad Group Countries* publikovala jako hlavní autorka L. Slavíková.

Článek *Externalities in agriculture: How to include their monetary value in decision-making?* publikoval jako hlavní autor J. Macháč.

ODPADY MEZINÁRODNĚ

J. Slavík se stal členem mezinárodní vědecké organizace International Waste Working Group (IWWG), která sdružuje vědce zabývající se odpadovým hospodářstvím.

KALENDÁŘ AKCÍ

Konference "Zelené střechy - vize budoucnosti" v rámci Landscape festivalu Praha 2020

10. 9. 2020

J. Macháč představí na konferenci **výsledky hodnocení zelených střech z pohledu ekonomie**. Na konferenci dále dojde k vyhlášení vítězů soutěže Zelená střecha roku. Do 31. 8. můžete hlasovat v kategorii Cena veřejnosti. Více o soutěži i konferenci na www.zelenastrecharoku.cz/cs/

Pořádáme druhý ročník studentské soutěže Czech Envi Thesis

1. 6. – 3. 12. 2020

Prvního června jsme vyhlásili druhý ročník soutěže **Czech Envi Thesis o nejlepší bakalářskou nebo diplomovou práci** z oblasti životního prostředí. Studenti mohou své práce přihlašovat do 30. 9., finálové kolo pak proběhne 3. 12. v Ústí nad Labem. Více informací o soutěži i přihlašování na www.czechenvithesis.cz

E-academia

E-mail: office@e-academia.eu
www.e-academia.eu

IREAS

Institut pro strukturální politiku, o. p. s.
Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1
E-mail: office@ireas.cz
www.ireas.cz

IEEP

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Moskevská 54, 400 96 Ústí nad Labem
E-mail: ieep@ieep.cz
www.ieep.cz